

Pensumlister radiografi høst 2018:

RAD- 1021 Radiografens faglige fundament

- Bushong, S. (2013): *Radiologic Science for Technologists*. Interventional radiology. St. Louis: Mosby. Kap 1, 4, 5, 6 og 7
Finnes som digital bok. Gå inn på [Orio.no](http://orio.no) på bibliotekjennesten, og velg Elsevier Health Etextbooks
- Ehrlich, R. A. & Coakes, D.M. (2013) *Patient care in radiography: with an introduction to medical imaging*, 8. utg. St.Louis, Mo., Mosby. Kap 1
- Wifstad Å (2013) Helsefagenes etikk, Universitetsforlaget. Kap 5 og 6
- Egestad, H. (2008): *Kunnskap i radiografipraksis* Nordisk Tidsskrift for Helseforskning 4 (1), s. 32-48.
- Helsedirektoratet (15-6/2010) *Helsepersonells taushetsplikt*, Oslo
- Rådet for radiografetikk (2009) *Yrkesetiske retningslinjer for radiografer*, NRF
<http://www.radiograf.no/fagoprofesjon/Sider/Yrkesetiske-retningslinjer.aspx>
- Informasjonsteknologi: PACS: A Guide to the Digital Revolution: 9780387260105: Medicine (dere må laste ned boken): <http://link.springer.com/book/10.1007%2F0-387-31070-3>
Section II, chapter 2: Introduction to RIS and PACS (18 sider)
Section III, chapter 9: Computer fundamentals (10 sider)
Section III, chapter 10: Digital imaging fundamentals (6 sider).

Tilleggs litteratur:

- Andersson, B T., Fridlund, B., Elgan, C. Axelsson, Å B., (2008): Radiographers' areas of professional competence related to good nursing care. *Scandinavian journal of Caring Science* 2008; 22: 401-409
- Hafslund, B., Clare, J., Graverholt, B. & Nortvedt, M. W. (2008) *Evidence-based radiography. Radiography*, 14 (4), s. 343-348.
- International Society of Radiographers and Radiological Technologists (2004) *Guidelines for the Education Of Entry-level Professional Practice In Medical Radiation Sciences*, ISRTT. [pdf-fil](#))
- Senior, John E (2003): *Marie og Pierre Curie. Damms biografiserie*. Damm & søn AS Side 73 – 84 (11 sider).
- Eisenberg, Ronald (1992): *Radiology. An illustrated history*. Mosby Year-book Inc. Side 22 – 42 (20 sider). (Kapittelet finner dere på Fronter)

RAD- 1010 Anatomi og fysiologi

- Wyller B (2014): Frisk, cellebiologi, anatomi, fysiolog. 3.utgave
Cappelen Damm Akademisk forlag.

-Möller, T. B., Reif, E & Stark, P.(2010) Pocket Atlas of Radiographic Anatomy. Thieme flexibooks. Tilgjengelig som e-bok på BIBSYS:
<https://ebooks.thieme.com/pdfreader/pocket-atlas-radiographic-anatomy-3rd-ed>

-HiOAs Bokskapet

<https://bokskapet.hioa.no/courses/course-v1:HiOA+H16+2016/about>

Tilleggs litteratur:

-Bjålie, Haug, Sand, Sjaastad. (2009) *Arbeidsbok til menneskekroppen, Fysiologi og anatomi*, Gyldendal Norsk Forlag. 3.utg

-Frank, Long and Smith (2016) *Merrill's Atlas of Radiographic Positioning and Procedures*, 3-Volume Set, 13edition. Mosby

Finnes som digital bok. Gå inn på [Orio.no](http://orio.no) på bibliotek tjenesten, og velg Elsevier Health Etextbooks

-Bontrager, K., & Lampignano, J. (2013). *Textbook of Radiographic Positioning and Related Anatomy* (8th ed.). London: Elsevier Health Sciences. Kapitlene 1-14 første del «om radiografisk anatomi». Tilgjengelig som e-bok på:

<https://elsevierelibrary.co.uk/product/textbook-radiographic-positioning-related-anatomy57823> Oria link: <https://elsevierelibrary.co.uk/pdfreader/textbook-radiographic-positioning-related-anatomy57823>

RAD- 2011 Sykdomslære og mikrobiologi

-Jacobsen, D, Kjeldsen, S. E mfl. (2017) *Sykdomslære, Indremedisin, kirurgi og anestesi*. Gyldendal Akademisk, 2.utgave
Kap: 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11,13 og 15

-Steen, M., Degre, M. (2010). *Mikrober, helse og sykdom*. Gyldendal Akademisk
Del 3 og 4: Kap: 8,9, 10, 11, 12 og 13

-Ørn, S., Bach-Gansmo, E. (2016) *Sykdom og Behandling 2.utgave* Gyldendal Akademisk
Kap.15, 16, 19, 20 og 24

Tillegglitteratur:

-Steen, M., Degre, M. (2010). *Mikrober, helse og sykdom*-Elektronisk arbeidsbok. Gyldendal Akademisk

RAD- 2021 Kliniske aspekter ved radiografi

Farmakologi:

-Olsen, L. A.: (2011) *Dose mengde styrke - Praktisk medikamentregning*. Cappelen Damm akademiske. Kapittel 1, 2 og 3

-Nordeng, H., og Spigset, O. (2016). *Legemidler og bruken av dem* 2. utg, 3. opplag Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS

Tillegglitteratur:

-Bielecki, T., Børdahl, B., (2014) *Legemiddelhåndtering*, Gyldendal Norsk Forlag, 2 opplag, Kapittel 1, 3, 4, 5, 7

Psykologi og pedagogikk

- Helgesen, L. A., (2011) *Menneskets dimensjoner* – Lærebok i psykologi, Høyskoleforlaget, Norwegian Academic Press. Kapittel 8, 10, 12, 13, 14.

-Dalin Åge (1999) *Veier til den lærende organisasjon* Cappelen akademiske forlag

Kap 2 Finnes online på Nasjonalbiblioteket

<http://www.nb.no/nbsok/nb/61cb8e24e01f350154fcb15ea8d02b35.nbdigital?lang=no>

- Tveiten S, Iversen A (2018) *Veiledning i høyere utdanning*, Fagbokforlaget, kap 2 og 4.

Pasientomsorg og sykepleie

-Holter I.M, Mekki,T.E. (2011) *Sykepleieboken 1, Grunnleggende kunnskap i klinisk sykepleie*. 4.utg Akribe. Kap 6, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21

-Nasjonal veileder for *håndhygiene*- <http://www.fhi.no/dav/A670B7F77D.pdf>

-Lovdata.no (eks: *Lov om personvern, lov om pasientrettigheter, helsepersonell loven om journalføring, lov om strålevern og plikten til å dokumentere stråledosen*).

-Booth, L og Manning, DJ (2006) Observations of radiographer communication. An exploratory study using Transactional Analysis. *Radiography*, 12, 276-282

-Egestad, H (2008) Characteristics of good practice- how to be a good radiographer. *The Radiographer*; 55 (2) 12-16

-Lunden et al (2012) Nurse radiographers experience of meeting patient during interventional radiology. *Radiology Nursing*, 31 (2): 53-61

-Matilainen, K et al (2017) Radiographers perceptions of their professional rights in diagnostic radiography. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 31 (1) 139-145

Informasjons og kommunikasjonsteknologi

-Aanestad M., Olaussen I.(2010) *IKT og samhandling i helsesektoren Digitale lappetepper eller sømløs integrasjon?* Tapir akademiske forlag Kapittel 1, 2 og 3 og 11

Metodiske prinsipper og teknikker

-Frank, Long and Smith (2016) *Merrill's Atlas of Radiographic Positioning and Procedures*, 12edition. Kap 16,17, 18, 24, 30,32, 33 Mosby

Finnes som digital bok. Gå inn på [Orio.no](http://orio.no) på bibliotek-tjenesten, og velg Elsevier Health Etextbooks

-Røntgen Helsingborg, *Røntgen metodebok*, 2013

CT nefrostomi <http://www.rontgen.com/metod/nefrostomi>

UL punksjoner <http://www.rontgen.com/metod/punktion>

Punksjonsforberedelser: <http://www.rontgen.com/forberedelser/punktion/>

-Abilgaard A (2016): *MR for radiografer og radiologer- Fysikk og fysiologi*, Universitetsforlaget, Kap 4,5,6,12,13,21.

Tilleggs litteratur

-Almås H., et al. (2013) *Klinisk sykepleie 1*. Gyldendal akademisk, 4.utg

-Olsen, L.A. og Rygg, L. Ø (2004) *Praktisk legemiddelhåndtering*. Cappelen Akademiske Kapittel 7, 9, 10, 11 og 12

-Felleskatalogen, www.felleskatalogen.no

-Steen, M. & Degre, M., (2014) *Elektronisk arbeidsbok til Mikrober, helse og sykdom*. Gyldendal Akademisk.

RAD- 2511 Onkologi og strålebehandling

-Degerfält, J., Moegelin, I., Sharp, L. (2009) *Strålebehandling*. 2.utg. Studentlitteratur. 272 sider.

-Kåresen, R., Wist, E. (red.) (2012) *Kreftsykdommer - en basisbok for helsepersonell*. 4.utg. Gyldendal Akademisk. Del 1 – Generelt om kreft. Ikke pensum: arvelig kreft, tumormarkører i plasma og klinisk legemiddelutprøving i onkologi. Totalt 115 sider. Del 2 – Spesifikke kreftformer. Ikke pensum: svulster i spiserør, magesekk og tolvfingertarm, svulster i bukspyttkjertel, lever og galleveier, endokrine svulster, svulster i muskulatur og skjelett, myelomatose og leukemi hos voksne. Totalt 175 sider.

-Kaasa, S.& Lund J-Å (2007) *Palliativ strålebehandling I*: Kaasa (red): Palliasjon: nordisk lærebok, 2. utg. Oslo, Gyldendal akademisk (s 423-433) 11sider.

Artikler:

Egestad H (2013): *How does the radiation therapist affect the cancer patients` experience of radiation treatment*, European Journal of Cancer Care 22 (5): 580-588. 18 sider

Egestad H (2013): *Radiographers relationship with head and neck cancer patients*, Journal of Radiotherapy in Practice, 12: 245-254. 13 side

Engeseth, G.M og Husevåg T. (2010) *Geometriske usikkerheter og korreksjonsstrategier innen stråleterapi*. Hold Pusten nr.9 s.12-17. 6 sider.

Halkett, G.K., Kristjanson, L.J., Lobb, E., Little, J., Shaw, T., Taylor, M., Sry, N. (2012) *Information needs and preferences of women as they proceed through radiotherapy for breast cancer*. Patient Education and Counseling, 86 (3); 396-404. 9 sider.

Halkett, G.K., Short, M., Kristjanson, L.J. (2009) *How do radiation oncology health professionals inform breast cancer patients about the medical and technical aspects of their treatment?* Radiotherapy and oncology, 90; 153-159. 7 sider.

Halkett, G.K., Kristjanson, L.J. (2007) *Patients` perspectives on the role of radiation therapists*. Patient Education and Counseling 69, 76-83. 8 sider.

Hägemark, C. et al. (2001) *Effects of information supply on satisfaction with information and quality of life in cancer patients receiving curative radiation therapy*. Patient Education and Counseling, 45;173-179. 7 sider.

Kelsey, S.G. (2004) *The experience of radiotherapy for localized prostate cancer: the men`s perspective*. European Journal of Cancer care, 13; 272-278. 7 sider. Levernes, S.,

Johannessen, D.C. (2003) *Volum og doser i strålebehandling. Definisjoner, retningslinjer for bruk, dokumentasjon og rapportering*. Strålevernrapport 2003: 12. Østerås: Statens strålevern. 27 sider.

Martin, K.L, Hodgson, D. (2006) *The role of counseling and communication skills: how can they enhance a patient`s `first day` experience?* Journal of Radiotherapy in Practice, 5, 157–164. 8 sider.

Mzenda, B. et al. (2009) *Determination of target volumes in radiotherapy and the implications of technological advances: a literature review*. Journal of Radiotherapy in Practice. 8, 41-51. 11 sider

Odle, T.G (2009) *The Metastatic Process. Radiation Therapist. Vol. 18, No.1. 14 sider*

Siekkinen, M. et al. (2008) Quality of care experienced by Finnish cancer patients during radiotherapy. European Journal of Cancer care, 17;387-393. 7 sider.

Strålevernforskriften (2010) *Forskrift om strålevern og bruk av stråling*

RAD- 2531 Fagutøvelse og fagfordypning innen bildediagnostikk

Psykologiske og pedagogiske emner

-Helgesen, L.A.(2011) *Menneskets dimensjoner – Lærebok i psykologi*, Høyskoleforlaget, Norwegian Academic Press Kap: 3, 6, 7,11

-Gjøsund, Huseby m.fl.(2016) *Psykologi; mennesket i gruppe og samfunn* Cappelen Damm Kap 9

Finnes online på:

https://issuu.com/cdundervisning/docs/psykologi2_kap3_6_blaibok?e=1791132/34900921
og https://psykologi.cappelendamm.no/elevreal/tekst.html?tid=1848964&sec_tid=1862785

- Tveiten S, Iversen A (2018) *Veiledning i høyere utdanning*, Fagbokforlaget, kap 5

Pasientomsorg og sykepleie

-Tjønneland, R., Lagesen, B. (2013): *Barneradiografi. En veiledning i praksis*. 1. utg. Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad og Bjørke. Side 21-60

-Ehrlich, R., & Coakes, D. (2017). *Patient care in radiography: With an introduction to medical imaging* (9 utg.) Kap 22, ST. Louis, Mo: Elsevier Mosby.

Stats - og kommunal kunnskap/helse- og sosialpolitikk

-Vabo, S og Vabø, M.,(2014) *Velferdens organisering* Universitetsforlaget Kap: 2,3, 4, 5 og 7

Kommunikasjon, samhandling og konfliktløsning

-Tjora, A., (2013) *Samhandling for helse: kunnskap, kommunikasjon og teknologi i helsetjenesten*. Gyldendal akademiske Kap. 7, 10, 12, 13, 14, 15

Radiografisk bildeframstilling, bildebehandling og bildeanalyse og metodiske prinsipper og teknikker

-Tjønneland, R., Lagesen, B. (2013): *Barneradiografi. En veiledning i praksis*. 1. utg. Bergen: Fagbokforlaget Vigmostad og Bjørke. Side 81-108

-Bushong, S. (2013): *Radiologic Science for Technologists*. Kap 26 og 27, Interventional radiology. St. Louis: Mosby.

Finnes som digital bok. Gå inn på [Orio.no](http://orio.no) på bibliotektsjeneren, og velg Elsevier Health Etextbooks

-Frank, Long and Smith (2016) *Merrill's Atlas of Radiographic Positioning and Procedures*, 3-Volume Set, 12edition. Kap 23 (side 23-74) og 27(213- 227) Mosby
Finnes som digital bok. Gå inn på [Orio.no](http://orio.no) på bibliotektjenesten, og velg Elsevier Health Etextbooks

-Ødegård, Gilja og Matre (2009) *Innføring i abdominal ultrasonografi* Fagbokforlaget
Kap 2 og 12.

-Kalender, W (2011): *Computed tomography : fundamentals, system technology, image quality, applications* Kap 4 og 5. Publicis

-Lee, J. S. and K. W. Kang (2013). *PET/MRI*.
Tilgjengelig som e-bok https://link.springer.com/chapter/10.1007%2F978-1-4419-0802-5_33.

Kap. 9 – artifacts in FDG PET and PET/CT (14 s)

Kap. 31 – Positron Emission Tomography in Radioation Treatment (10 s)

Kap. 33 - PET/MRI (16 s)

-Abilgaard A (2016): *MR for radiografer og radiologer- Fysikk og fysiologi*, Universitetsforlaget, kap 17,22

Tillegglitteratur:

-Befring, A.,(2015) *Helsepolitikk og ledelse: styringssystemet for staten, velferdsstaten og helsetjenesten*. Cappelen Damm akademisk

-Den Norske legeforening *intervensjonsradiologi*
<http://tidsskriftet.no/2006/01/jubileumsnummer/intervensjonsradiologi>

-Ehrlich, R., & Coakes, D. (2017). *Patient care in radiography: With an introduction to medical imaging* (9 utg.) Kap 21. ST. Louis, Mo: Elsevier Mosby.

-Frank, Long and Smith *Merrill's Atlas of Radiographic Positioning and Procedures*, 3-Volume Set, 13edition. Kap 32 (2016) Mosby
Finnes som digital bok. Gå inn på [Orio.no](http://orio.no) på bibliotektjenesten, og velg Elsevier Health Etextbooks

-Thornquist, E (2009) *Kommunikasjon: Teoretiske perspektiver på praksis i helsetjenesten* Gyldendal akademisk

-Clark, Sabharwal (2013): *Interventional Radiology Techniques in Ablation*, London: Springer.

-Kessel, D. and Robertson, I. (2011): *Interventional Radiology, A survival guide*. 3. utg. Edinburgh: Churchill Livingstone.

-Morgan, Walser (2010): *Handbook of Angioplasty and stenting procedures*. Springer: London.

-Thomassen, S (2012) *Anestesisykeleieres bruk av klinisk blick – og dokumentasjon av dette* Mastergradsoppgave i helsefag. Institutt for helse- og omsorgsfag Det helsevitenskapelige fakultet Universitetet i Tromsø

<http://munin.uit.no/bitstream/handle/10037/4341/thesis.pdf?sequence=2>

-Turmel-Rodrigues, Renaud (2013): *Diagnostic and interventional Radiology of Arteriovenous Accesses for hemodialysis*. Paris: Springer.

-Westbrook, C. m.fl. (2012): *MRI in Practice*. Oxford: Wiley-Blackwell Publishing.

-McRobbie (2013): *From picture to proton*. Cambridge: Cambridge University Press.

-Westbrook, C. (2008): *Handbook of MRI technique*. 3. utg. Oxford: Wiley Blackwell Publishing.